

Американська «театральна Біблія» по-українськи

27 жовтня в Науковій бібліотеці імені Антоновичів у «Києво-Могилянській академії» відбулася презентація українського перекладу однієї з найґрунтовніших англомовних праць, присвячених історії світового театру.

2014 року автори 800-сторінкової «Історії театру» Оскар Г. Броккет і Франклін Г. Гілді відсвяткували сорокаріччя від появи першого видання. Відтоді книжка, яку з легкої руки американських критиків охрестили «Біблією театру», пережила одинадцять перевидань і переклади десятками мов, ставши справжнім міжнародним бестселером.

Український переклад, здійснений із десятого видання, підготувала група перекладачів: Тетяна Дитина, Назар Козак, Ганна Лелів і Галина Сташків, а сама книжка з'явилася у львівському видавництві «Літопис». Презентувати її в кількох містах України приїхав і один із авторів — професор Франклін Г. Гілді, який, крім того, прочитав у Львівському університеті лекцію про сучасний американський театр.

«Історія театру» цінна передусім своєю всеохопністю: структурована за подвійним — хронологічним і географічним — принципом, вона охоплює всі етапи розвитку театрального мистецтва (від до-античного періоду до найсучасніших постановок) і всі континенти (від Європи до Північної та Латинської Америки та від Азії до Африки). Цікаво, що історію театру окремих, менш знаних в англомовному світі, народів автори вивчали в «польових умовах», подорожуючи різними країнами і співпрацюючи з місцевими театрознавцями і дослідниками.

Крім того, кожне з наступних перевидань відрізнялося від попереднього: автори дещо скорочували, а деякі розділи, навпаки, дописували або й переписували, орієнтуючись передусім на те, щоб дослідження щоразу відповідало найсучаснішому стану знань про театр, а також репрезентувало всі актуальні підходи до його осмислення. Приміром, автор зауважив, що в новіших виданнях перший розділ почасти полемізує з теорією походження театру з ритуальних дійств.

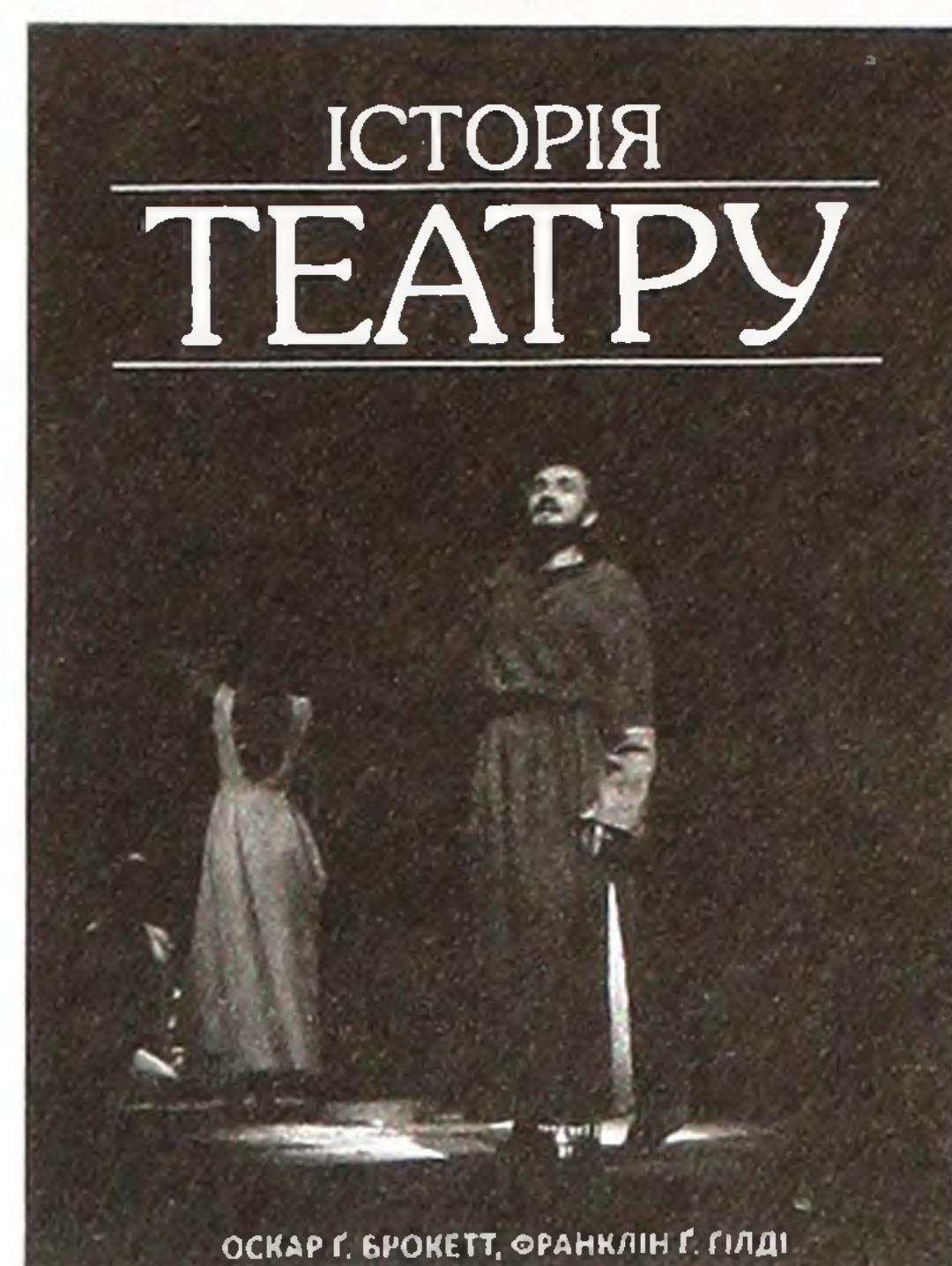
В українське видання ввійшло понад 580 фотографій та ілюстрацій, а також різних корисних мап, люб'язно наданих «Літопису» американськими видавцями (на чому наголосив видавець Михайло Комарницький).

Презентацію в «Києво-Могилянській академії» вів народний артист України Богдан Козак. Завдяки йому захід нагадував не так презентацію наукової монографії, як радше спробу показати театр у єдності його «теоретичного» і «практичного» вимірів: у перервах між розповідями та відповідями професора актор ділився різними бувальщинами, власним досвідом і навіть показав декілька напівімпровізованих етюдів у відповідь на запитання однієї зі слухачок про «магію театру».

Відповідаючи на запитання публіки про найулюбленіший період в історії театру, автор зізнався, що це — західний театр XIX століття, який він вважає і одним із ключових етапів у розвитку світового театру. Крім того, саме тоді це був один із найголовніших (і наймасовіших) видів мистецтва: ні до, ні після він не був таким популярним (за винятком хіба що мюзиклів, страшенно популярних в Америці XX і XXI століть).

Також професор Гілді зізнався, що про український театр майже нічого не знає, і це — його перший візит в Україну, тож, на жаль, історію українського театру в цьому виданні не представлено. Втім, сучасний український театр у книжці таки фігурує, хай і лише візуально: на обкладинці видавці помістили фотографію Олега Стефанова у виставі львівського театру імені Леся Курбаса.

Завершуючи презентацію, українські видавці висловили сподівання, що в одному з наступних видань «Історії театру» знайдеться місце і для розділу про Україну.

Оскар Г. Броккет,
Франклін Г. Гілді
Історія театру — Перекл.
з англ. — Львів: Літопис,
2014. — 732 с.